Babasavar Annelik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Babasavar Annelik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17167

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Babasavar Annelik Ölçe?i, 2019 y?l?nda Özlem Dönmez taraf?ndan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, özellikle okul öncesi ça?da çocu?u olan anne-babalar?n etkile?im davran??lar?n? incelemek ve annelik tutumlar?n?n çe?itli boyutlar?n? ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, 57 maddeden ve be? alt faktörden olu?makta olup, annelerin ebeveynlik rollerine, e?leriyle olan i?birli?i düzeylerine ve çocuklar?na yönelik ba?lanma biçimlerine dair de?erlendirmeler sunmaktad?r. Ölçe?in geli?tirme süreci, kapsaml? Faktör Analizi ve güvenirlik çal??malar? ile desteklenmi?tir.

Ölçek, annelik kavram?n?n çok boyutlu do?as?n? yakalamay? hedeflerken, özellikle baban?n çocuk yeti?tirme sürecindeki kat?l?m?n?n alg?lan?? biçimlerini yans?tan faktörlere odaklanmaktad?r. Bu faktörler aras?nda **Modern Annelik**, **?ki Kat Sorumlu Annelik** ve **A??r? Ba?l? Annelik** gibi ça?da? ebeveynlik dinamiklerini yans?tan boyutlar bulunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Babasavar annelik, annelik tutumlar?, ebeveynlik davran??lar?, Likert ölçe?i, faktör analizi, okul öncesi, anne-baba etkile?imi.

Yazarlar

Özlem Dönmez

Amaç

Babasavar Annelik Ölçe?i'nin temel amac?, okul öncesi dönemde çocu?u olan annelerin farkl? annelik stillerini ve tutumlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilecek bir araç geli?tirmektir. Ölçek, annelerin çocuk yeti?tirme sorumluluklar?n? nas?l alg?lad?klar?n?, e?leriyle olan ebeveynlik i?birli?i düzeylerini ve çocuklar?na olan ba?lanma biçimlerini sistematik olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r.

Bu ara?t?rma arac?, özellikle annenin rolünü baban?n rolüne göre nas?l konumland?rd???n?, sorumluluklar? tek ba??na üstlenme e?ilimini ve geleneksel veya modern annelik normlar?na uygunluk düzeyini belirlemeye yöneliktir. Elde edilen veriler, ebeveyn dan??manl??? ve aile terapisi alanlar?nda annelik stillerinin anla??lmas?na önemli katk?lar sa?lamaktad?r.

Yap?

Babasavar Annelik Ölçe?i, annelik davran??lar?n? ve tutumlar?n? be? ana psikolojik yap? etraf?nda ölçmektedir. Bu be? faktörlü yap?, toplam 57 madde ile temsil edilmektedir. Ölçek,

ARABPSYCHOLOGY.COM

annelerin e?leriyle olan ili?ki dinamiklerini, ev i?leri ve çocuk bak?m? sorumluluklar?n?n payla??m?n?, duygusal ba?lanma seviyelerini ve dolayl? çat??ma yönetim biçimlerini kapsar.

Ölçe?in ölçtü?ü temel boyutlar, annelik literatüründeki farkl? yakla??mlar? yans?t?r. Örne?in, **?ki Kat Sorumlu Annelik** boyutu, annenin baban?n yetersiz kat?l?m? nedeniyle ebeveynlik yükünü tek ba??na üstlenme e?ilimini; **Dolayl? Annelik** boyutu ise annenin e?i hakk?ndaki olumsuz dü?üncelerini çocuk üzerinden aktarma e?ilimini ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. Yap?lan analizler sonucunda Babasavar Annelik Ölçe?i'nin, beklenen teorik yap?y? destekleyen, 57 maddeden olu?an ve be? faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u belirlenmi?tir. Bu sonuç, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? annelik tutumu boyutlar?n? ba?ar?yla ay?rt edebildi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için Cronbach Alfa de?erleri hesaplanm?? ve madde analizleri yap?lm??t?r. Genel ölçek için elde edilen Cronbach Alfa katsay?s? .90 olup, bu de?er ölçe?in yüksek düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?unu göstermektedir. Alt boyutlar?n güvenirlik katsay?lar? ise a?a??daki gibidir:

Modern Annelik: .89
?ki Kat Sorumlu Annelik: .87
A??r? Ba?l? Annelik: .85
Geleneksel Annelik: .71
Dolayl? Annelik: .63

Alt boyutlardan **Modern Annelik**, **?ki Kat Sorumlu Annelik** ve **A??r? Ba?l? Annelik** yüksek iç tutarl?l?k sergilerken; **Geleneksel Annelik** ve özellikle **Dolayl? Annelik** boyutlar?n?n Cronbach Alfa de?erleri nispeten daha dü?üktür, ancak kabul edilebilir s?n?rlar içerisindedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, veri yap?s?n?n faktör yap?s?na uygunlu?unu test etmek için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, annelik davran??lar?n? aç?klayan temel boyutlar? ortaya ç?karm??t?r. Faktör analizi sonucunda 57 maddelik ölçe?in, varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klayan be? temel faktör alt?nda topland??? görülmü?tür. Bu faktörler, Babasavar Annelik kavram?n?n farkl? tezahürlerini yans?tmaktad?r.

Faktörler, annelik rollerinin modernle?mesi, sorumluluk payla??m?ndaki dengesizlikler ve annenin

ARABPSYCHOLOGY.COM

duygusal olarak çocu?a a??r? ba??ml?l??? gibi kritik ebeveynlik dinamiklerini temsil etmektedir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in teorik çerçevesini sa?lamla?t?rm??t?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Anne-Babalar (Özellikle Anneler)

Age Group: Okul öncesi ça?da çocu?u olan ebeveynler

Population Details: Okul öncesi ça?da çocu?u olan anneler ve babalar

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Annelik stilleri, ebeveynlik sorumlulu?u, geçerlik, güvenirlik, Marmara Üniversitesi, çocuk geli?imi, e?ler aras? i?birli?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: ozlemdonmez@maltepe.edu.tr

Correspondence Address: Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul (Tez dönemi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2019 y?l?nda Özlem Dönmez taraf?ndan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Özlem Dönmez ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malar için genellikle yazar izni ile ücretsiz kullan?m sa?lanmaktad?r.

Kaynaklar

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: babasavar-annelik-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Dönmez, Ö. (2019). *Babasavar Annelik Ölçe?i'nin geli?tirilmesi ve okul öncesi ça?da çocu?u olan anne-babalar?n etkile?im davran??lar?n?n incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

Tez ba?lant?s? YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Babasavar Annelik Ölçe?i Maddeleri

Ölçek 57 madde be? faktörlü yap?dad?r. Derecelendirme 5'li Likert tipindedir (1=hiçbir zaman, 2=nadiren, 3=bazen, 4=genellikle ve 5=her zaman). A?a??da alt boyutlar ve örnek maddeler yer almaktad?r:

Modern Annelik (66m): Ebeveynlik ile ilgili konularda e?im ile i?birli?i yapar?z.
?ki Kat Sorumlu Annelik (40m): E?im çocu?umla ilgilenmez.
A??r? Ba?l? Annelik (8m): Çocu?umla birbirimize a??r? ba?l?y?z.
Geleneksel Annelik (48m): Ev i?lerini e?ime ö?retene kadar kendim yapar?m.
Dolayl? Annelik (4m): E?im hakk?nda olumsuz fikirlerimi çocu?umla payla??r?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM